

Propostes per a fer de Calafell un municipi *pet friendly*

Document d'esborrany

Índex

1. Introducció.....	3
2. Anàlisi i diagnosi.....	3
2.1. L'ordenança municipal de Calafell i les del seu entorn.....	3
2.1.1. L'ordenança de Calafell dins de l'entorn comarcal.....	4
2.1.2. Altres normatives locals.....	5
2.2. Parcs canins.....	7
2.2.1. Característiques.....	7
2.2.2. Alguns parcs existents.....	8
2.2.3. Agility.....	10
2.2.4. Possibles emplaçaments a Calafell.....	11
2.3. Animals i platges.....	13
2.4. Un municipi <i>dog friendly</i>	14
2.4.1. Què és ser <i>dog friendly</i> ?.....	14
2.4.2. Certificacions <i>pet/dog friendly</i>	15
2.5. Cens d'animals domèstics.....	16
2.6. Adopcions. El refugi d'acollida de Calafell.....	17
2.6.1. Adopcions.....	18
2.6.2. Gestió del refugi.....	18
2.7. Gestió de colònies de gats.....	19
3. Línies estratègiques i objectius.....	21
4. Actuacions proposades.....	22

1. Introducció.

Com la majoria de municipis del nostre país, Calafell ha seguit una trajectòria en general d'esqueses al gaudi d'animals de companyia. Les úniques excepcions a aquesta norma han estat els petits espais per què facin les seves necessitats, anomenats "pipican". També s'han establert mesures de control de colònies de gats, i existeix un petit refugi de recollida de gossos. I, naturalment, la normativa local protegeix la seva dignitat com a éssers vius.

Però, es tracta tot plegat d'un compendi de mesures insuficients per dir que un municipi està orientat a facilitar la propietat d'animals de companyia. De fet, l'ordenança municipal sobre tinença d'animals -la més completa de tota la comarca- disposa de moltes més mesures restrictives que no pas de foment a la tinença, seguint la tònica de la gran majoria de redactats similars. La causa està en el fet de que, en realitat, està plantejada com a norma de convivència, tot establint mesures importants punitives per als propietaris que no mostrin comportaments cívics.

Així que es parteix del fet evident de què Calafell, actualment, no és un municipi *pet friendly*, és a dir, amable pel que fa a la tinença d'animals domèstics. El present document vol plantejar una breu anàlisi i diagnòstic al respecte, així com una primera bateria de propostes destinades a transformar l'entorn calafellenc en un espai pensat -també- pels animals i els seus propietaris.

Així mateix, tot i que el document està plantejat per a tota mena d'animals domèstics, és una evidència que el gruix principal de continguts estigui pensat pels gossos, ja que esdevenen la mascota més freqüent i a la que es destinen la majoria d'iniciatives existents a dia d'avui.

2. Anàlisi i diagnosi

2.1. L'ordenança municipal de Calafell i les del seu entorn

Per a la realització del present capítol, s'han estudiat i comparat -a un nivell general- diverses ordenances de fora de Calafell, i s'han posat en contrast amb la local. En primer lloc, s'analitzarà l'entorn local, per a després anar més enllà.

2.1.1. L'ordenança de Calafell dins de l'entorn comarcal

Municipi	Ordenança	Any	Nom	Específica	Part	Preveu espais	Observacions	Sancions per embrotar	Sancions per no registrar animal	Sancions per passejar sense corretja ni identificació
Calafell	Si	2009	Tinença d'animals	Si	-	No	La més completa de les consultades	Fins a 1.000 euros	Fins a 1.000 euros	Fins a 1.000 euros
Masllorenç	Si	2013	Tinença d'animals	Si	-	No	Es basa en part de l'articulat de la de Calafell. Es pot definir com a una versió reduïda d'aquella.	Fins a 750 € (fins a 1.500 € en parcs i jardins infantils)	-	Fins a 750 €
La Bisbal del Penedès	Si	2013	Tinença d'animals potencialment perillosos	Si	-	No	Se centra exclusivament en la tinença d'animals perillosos.	-	-	-
El Vendrell	Si	2011	Civisme i Convivència	No	Títol III	No	Força completa	Fins a 750 €	Fins a 750 €	Fins a 750 €
Cunit	Si	1994	Polícia i bon govern	No	Capítol VII	No	Fa referència explícita a animals en espectacles, amb seguretat atesa la presència de circs.	Fins a 347,60€ (fins a 600 € si es reitera tres vegades en tres mesos)	-	Fins a 347,60€ (fins a 600 € si es reitera tres vegades en tres mesos)
L'Arboç	Si	2013	Civisme i Convivència	No	Capítol VII	No		Fins a 300 €	Fins a 300 €	Fins a 300 €
Bellvei	Si	2014	Polícia i bon govern	No	Capítol VII	No	Reprodueix en la major part a la de Cunit, tot afegint un articulat específic sobre registre i normes sanitàries.	Fins a 120,20 €	-	Fins a 60,10 €
Albinyana	Si	2004	Polícia i bon govern	No	Capítol III	No		Fins a 30,05 € (90,15 si es reitera en sis mesos i 150,25 si es reitera de nou en un any)	Fins a 30,05 €	Fins a 30,05 € (90,15 si es reitera en sis mesos i 150,25 si es reitera de nou en un any)
Banyeres del Penedès	Si	2008	Polícia i bon govern	No	Capítol VII	No	Copia les disposicions de la de Cunit	Fins a 60,10 €	Fins a 60,10 €	Fins a 60,10 €
Sant Jaume dels Domenys	Si	2007	Civisme i Convivència	No	Capítol VI	No	La més reduïda de les consultades existents	Fins a 450,76 €	Fins a 450,76 €	Fins a 450,76 €
Santa Oliva	No	-	-	-	-	-	No detectada			
Llorenç del Penedès	No	-	-	-	-	-	No detectada			
Bonastre	No	-	-	-	-	-	No detectada			
El Montmell	No	-	-	-	-	-	-			

El quadre de la pàgina anterior mostra una comparativa dels trets generals del conjunt de textos normatius dels municipis del Baix Penedès relatius a la regulació de tinença d'animals. Es poden diferenciar tres grups de municipis: els que tenen ordenança pròpia, els que incorporen l'articulat en estudi dintre d'un capítol (majoritàriament el VII) de les ordenances de civisme i convivència o de policia i bon govern, i els que, directament no disposen de cap marc regulatori detectat.

Com a idea principal, val a dir que la normativa de Calafell és la més completa de totes les comarcals. Disposa del marc més ampli, fins al punt de què la de Masllorenç reproduïx parcialment el seu redactat. La segona norma comarcal més exhaustiva és la del Vendrell, inclosa com a Títol III de l'ordenança de Civisme i Convivència. Tots tres textos, el de Calafell, Masllorenç i El Vendrell són també els més durs pel que fa a règim sancionador.

A partir d'aquí, trobem normatives no tant exhaustives com les de Calafell i El Vendrell. La de Cunit, que, certament, disposa d'un articulat notable, dedica bona part del mateix als animals en espectacles, influenciat clarament per la presència regular de circs en el seu territori. Per la seva banda, el text de Bellvei s'inspira en bona mesura en el de Cunit, però fa especial ressò sobre els aspectes de registre i normes sanitàries.

Pel que fa a La Bisbal del Penedès, regula exclusivament la tinença d'animals potencialment perillosos. La resta de municipis amb text publicat -Arboç, Albinyana i Sant Jaume dels Domenys- no mostren particularitats especials en els mateixos, més enllà del caràcter general restrictiu i regulatori pels propietaris d'animals.

Finalment, en quatre municipis no s'ha detectat cap normativa sobre tinença d'animals. Es tracta de Santa Oliva, Llorenç del Penedès, Bonastre i El Montmell.

2.1.2. Altres normatives locals

També s'han estudiat normatives més enllà de l'àmbit comarcal, tot i què en aquest cas s'ha centrat en dos aspectes més concrets: la comparativa del règim sancionador i la presència de disposicions tendents al foment de la tinença d'animals, en aquest cas centrada en la inclusió dels espais d'esbarjo canins o *correcans*.

Municipi	Sancions per embrutar	Sancions per no registrar animal	Sancions per passejar sense corretja ni identificació
Calafell	Fins a 1.000 euros	Fins a 1.000 euros	Fins a 1.000 euros
Cambrils	Fins a 400 €	Fins a 400 €	Fins a 400 €
Castelldefels	Fins a 300 €	Fins a 300 €	Fins a 300 €
Gavà	100,00 €	100,00 €	100,00 €
Tarragona	Fins a 300 €	Fins a 300 €	Fins a 300 €
Barcelona	1.500,00 €	Fins a 400 €	Fins a 750 €
Vilanova i la Geltrú	1.500,00 €	Fins a 750 €	1.500,00 €
Sant Pol de Mar	Fins a 2.000 €	Fins a 400 €	Fins a 400 €
Roses	Fins a 500 €	Fins a 500 €	Fins a 500 €
Torroella de Montgrí	Fins a 400 € (fins a 1.500 € si es reitera en un any)	Fins a 400 €	Fins a 400 € (fins a 1.500 € si es reitera en un any)

En relació al règim sancionador¹, de nou trobem que Calafell està a la banda alta pel que fa a imports, sense fer distincions entre els tres supòsits destacats. Només Barcelona i Vilanova i la Geltrú es troben en situacions semblants. Fins fa poc, Tarragona també mostrava un règim molt estricte, recentment ha estat relaxat. S'observa com, en molts casos, embrutar la via pública té sancions més importants que la manca de registre i passejar sense corretja ni identificació. Això concorda totalment amb el caràcter principal de civisme que domina a aquestes normatives, per sobre d'altres consideracions.

Però, hi ha alguna normativa que, a més de ser restrictiva en el gaudi d'animals porti algun element que fomenti la seva tinença *per se*? En un sentit molt ampli, totes les normatives afavoreixen la tinença d'animals, des del moment en què obliguen al seu registre i cens, principals mecanismes per a evitar abandonaments i

¹ Naturalment, l'anàlisi se centra en els supòsits més habituals, que són les sancions per embrutar, per no registrar a l'animal i per passejar sense corretja ni identificació. En funció del municipi, el règim sancionador pot arribar a incorporar un nombre elevat de situacions previstes.

situacions de maltractament flagrants. Però ja no és tant freqüent que s'incloguin en l'articulat elements que facilitin la companyia d'animals en espais públics.

El principal element detectat en aquest sentit, és la presència en els textos dels espais d'esbarjo reservats per a gossos. Quins són aquests municipis que els reflecteixen actualment al seu ordenament jurídic local? S'han detectat dos casos: Barcelona i Vilanova i la Geltrú. En el cas de Vilanova, es tracta d'una introducció limitada a les zones d'esbarjo, regulades a l'article 21 del text refós de l'ordenança municipal de tinença d'animals.

Barcelona disposa d'un article d'aquest tipus a la seva ordenança corresponent, concretament, el 25. Aquest, a més d'especificar que l'ajuntament determinarà les zones d'esbarjo per als animals, descriu els seus trets principals, i fins i tot recull el seu sistema de gestió prioritari.

A més, Barcelona introdueix un altre aspecte interessant. Com la resta de municipis, prohibeix de manera expressa "l'entrada d'animals domèstics a tota mena de locals destinats a la fabricació, emmagatzematge, transport, manipulació o venda d'aliments i a les piscines públiques", en un redactat que és pràcticament estàndard dins del conjunt d'ordenances d'animals (art. 16.2.a.). Però, més endavant, al mateix article (apartat 3) permet a les persones propietàries dels establiments recreatius de restauració la potestat de prohibir l'entrada d'animals, la qual cosa porta implícita la possibilitat de deixar-los entrar. Efectivament, Barcelona mostra una oferta important de restauració on la presència de gossos educats està permesa i fins i tot benvinguda.

A Calafell, existeix una mesura semblant a aquesta, però destinada només als propietaris "d'establiments públics com hotels i pensions", sense especificar en cap cas a la restauració recreativa (art. 33).

Finalment, hi ha constància de que Sant Cugat del Vallés preveu una modificació de la seva ordenança per a recollir l'existència d'aquests espais.

2.2. Parcs canins

2.2.1. Característiques

Els parcs canins (o àrees d'esbarjo o *correcans*) són espais reservats per a l'exercici i socialització dels gossos entre sí i amb els seus propietaris. Les restriccions d'accés a parcs ordinaris va acabar provocant que cada vegada més municipis destinessin aquests espais per als animals. A diferència dels pipicans, tenen dimensions molt més grans, que poden anar entre els 300 i els 4.000 (o més) metres quadrats.

No hi ha una configuració predeterminada per a aquestes zones d'esbarjo, tot i que hi ha una sèrie de recomanacions comunes:

- Incorporació d'una font per animals.
- Doble porta de seguretat per a evitar la fugida d'animals quan entren de nous.
- Separació de dues àrees, per a gossos grans i mitjans/petits. La separació també pot fer-se per animals actius i poc actius. Aquesta opció és preferible en parcs amb una superfície més àmplia.
- Tanques amb una altura mínima superior a metre i mig.
- Presència de obstacles per a la realització d'exercicis (agility o similar)

A banda, també seria recomanable, en segona instància, tenir en compte en el disseny aspectes com ara la presència d'un accés ampli de servei per a facilitar el manteniment del parc, així com aparcament reservat si no hi hagués a prop.

2.2.2. Alguns parcs existents

Per a la realització del present apartat, s'han buscat alguns parcs, sobre els quals s'han obtingut les seves característiques bàsiques i s'ha consultat als respectius responsables tècnics municipals. Com es pot veure en el quadre de la pàgina següent, tots els parcs disposen de superfícies mitjanes-elevades. La seva ubicació no acostuma a estar fora dels nuclis urbans, tot i que abunden els casos en zones perifèriques.

Així mateix, gairebé tots els casos es troben en terrenys municipals per raons evidents de cost, i només un dels dos *correcans* de Vilanova s'ha instal·lat en sòl cedit a l'ajuntament.

Pel que fa als seus equipaments, la gran majoria disposen de font adaptada pels animals, i més de la meitat dels que hi ha constància, incorporen obstacles per a l'exercici dels animals, sigui mitjançant elements homologats d'agility o a través d'alternatives més imaginatives i econòmiques.

Parcs canins consultats

Municipi	Espai	Ubicació	Superfície (m ²)	Propietat	Font	Agility o semblants
Vilanova i la Geltrú	Parc de Baix a Mar	Urbana	7.700	Cesió temporal a l'ajuntament	Sí	No
Vilanova i la Geltrú	Parc de la Torre d'Enveja	Perifèrica	5.000	Municipal	No	No
Torrefarrera	Parc Caní	Urbana	3.000		Sí	Sí
Barcelona	Nou Barris	Urbana	700			Sí
Barcelona	Eixample	Urbana	463			
Sant Cugat	Coll Favà	Urbana	3.000		Sí	Sí
Reus	Maria Aurèlia Capmany	Perifèrica	774	Municipal	Sí	Sí
Reus	Claudi Tricaz	Urbana		Municipal		Sí
Reus	Vilafranca	Perifèrica	2.000	Municipal		Sí
Reus	Pl. Joaquim Sorolla	Perifèrica	4.594	Municipal		Sí
Sant Boi	Muntanyeta	Perifèrica	2.760	Municipal	Sí	
Esplugues de Llobregat	C. Lleialtat	Urbana	2.178	Municipal	Sí	
Esplugues de Llobregat	Parc dels Torrents	Urbana	3.500	Municipal	Sí	
Torredembarra	Escola Mirades	Perifèrica	1.500	Municipal	Sí	Sí
Parets del Vallès	C. Víctor Català	Perifèrica	995	Municipal	Sí	No
Parets del Vallès	Parc dels Gallecs	Perifèrica	1.470	Municipal	Sí	No
Barberà del Vallès	Parc Central	Perifèrica	1.600	Municipal	Sí	Sí
Sant Sadurn d'Anoia	Parc de la Rambla	Urbana	1.600	Municipal	Sí	No
Lleida	Cappont	Urbana	400	Municipal	Sí	No
Olesa de Montserrat	Les Planes	Perifèrica	2.500	Municipal	Sí	Sí

Entre les alternatives imaginatives, cal destacar la de Torredembarra, de recent inauguració, que ha construït els obstacles amb material excedent de la brigada municipal (palets, pals de fusta, sorra...). El parc de Baix a Mar, de Vilanova i la Geltrú, per la seva banda, és fins a cert punt autogestionat pels seus usuaris, que han arribat a posar obstacles pel seu compte. En qualsevol cas, molts parcs opten per un model d'integració amb la natura, limitant la seva ocupació a mobiliari bàsic i elements naturals, com ara arbres.

Un dels casos, a més, el de Torrefarrera (3.000 m²) separa zones per a gossos grans i petits.

Una altra característica d'aquests parcs és que en tots els casos hi ha hagut forta demanda popular -per part dels propietaris de gossos- per a la seva posada en marxa. De fet, en algun cas, fins i tot una associació animalista ha assessorat en el seu disseny. Per tant, en aquest tipus d'equipament, tant pel que fa a la seva construcció com al seu funcionament, hi ha un estret feed back entre administració i usuaris.

La qual cosa porta a una conseqüència previsible: absolutament tots els casos consultats tenen un ús constant i elevat.

2.2.3. Agility

En el cas de que es contempli la introducció d'elements reglats d'agility i no s'opti per models naturals o amb obstacles més imaginatius, és important tenir en compte que es tracta de mobiliari amb un cost rellevant. El quadre següent estableix una comparativa (aproximada) de preus dels diferents elements que podrien instal·lar-se a un parc a Calafell². Els elements a comparar procedeixen de quatre empreses: Aunor, Urbadep -aquestes dues faciliten el mateix material- Mobipark y Mader Play³.

² De fet, s'han seleccionat els elements d'agility previstos a les propostes d'emplaçament plantejades des d'Urbanisme (veure apartat següent)

³ Mader Play és la subministradora que apareix en les propostes d'Urbanisme.

Comparativa costos agility projectes Calafell

	Mader Play	Aunor	Urbadep	Mobipark
Balanci	1.460,00 €	708,00 €	685,34 €	547,16 €
Taula	315,00 €	708,00 €	685,34 €	305,46 €
Roda	760,00 €	454,00 €	439,47 €	476,20 €
Salt d'alçada	525,00 €	-	-	423,74 €
Salt longitud	455,00 €	-	-	342,49 €
Eslalom*	470,00 €	116,00 €	112,29 €	316,78 €
Túnel**	960,00 €	1.444,00 €	1.397,79 €	1.748,45 €
Cartell general	300,00 €	-	-	362,03 €
Mur	510,00 €	?	?	?

Cost total corregit	4.145,11 €
Pressupostos facilitats	5.755,00 € Descomptat transport, que no s'inclou en els altres casos.

Instal·lació	4.500,00 €	Cost brigada	Cost brigada	Cost brigada
--------------	------------	--------------	--------------	--------------

*Aunor i Urbadep, preu per unitat. El de Mobipark disposa de vuit unitats en el preu. Suposarem que el de Mader Play en té sis pivots.

** Els túnels d'Aunor i Urbadep venen pressupostats per dos mòduls. Atenent a facilitar la comparativa (el de l'ajuntament sembla molt més curt), s'ha pres el preu d'un únic mòdul. Mobipark fa un únic túnel llarg.

La comparativa s'ha fet entre els elements més directament comparables, i pot no ser sempre exacta. En qualsevol cas, emmarcades en negre estan els millors preus de cada modalitat d'obstacle⁴.

2.2.4. Possibles emplaçaments a Calafell

Arribats a aquest punt, cal preguntar-se si Calafell disposa d'emplaçaments per a aquests equipaments. La resposta és rotundament positiva. En un territori tan extens i amb nuclis diferenciats, hi ha nombroses possibilitats d'ubicació.

Juntament amb aquest document, s'annexa un altre que proposa fins a catorze llocs on tindria cabuda un parc caní. No es tracta d'una relació ni molt menys exhaustiva, i parteix d'informació parcial, però poden servir com a punt de sortida. A títol informatiu, els criteris per a la ubicació dels emplaçaments ha estat el següent:

- Estar situats en zones qualificades com a espais lliures (clau 3) o equipaments (clau 4). D'aquesta manera, és molt més senzilla la seva justificació, a més d'estalviar possibles costos en cas de possible cessió quan siguin de propietat privada.

⁴ Es disposa dels catàlegs complets i amb preus de cadascuna de les quatre empreses.

- **No estar actualment enjardinades.** No s'han volgut sacrificar zones que funcionen ja ara com a parc. A més, algunes propostes tenen arbrat silvestre, que seria aprofitable com a element de l'àrea d'esbarjo.
- **Tenir una superfície mínima de 700 m².** Algunes de les propostes s'emmarquen en sectors molt més grans. Naturalment, en aquests casos, la proposta passa per utilitzar només una part del seu sòl disponible. També s'ha procurat que la configuració de l'espai sigui raonable, tot descartant els casos que suposen llargs i estrets passadissos de terra, per exemple.
- **Estar dintre o a tocar de nuclis amb una densitat de primera residència considerable (essencialment, Poble, Platja i Segur).** Es busca una proximitat que faciliti el seu ús. Per això, amb caràcter general, s'han descartat ubicacions a àrees com ara Mas Mel (només hi ha una proposta en aquest àmbit, i molt pròxima a l'entrada a Segur) o les urbanitzacions al nord del terme municipal, allunyades del gruix de la població estable de Calafell. Per aquest mateix motiu, si el cost ho permet, se suggereix que, en lloc d'una única zona al municipi, es creïn dues, una a prop de Calafell i una altra a prop de Segur.
- També s'han seleccionat algunes zones per la seva capacitat de donar continuïtat al teixit urbà on ara hi ha només camp o grans solars.
- En algun cas, la proposta permet recuperar com a mínim parcialment un espai degradat per al municipi (càmping de la Platja)
- Així mateix, algunes propostes s'han centrat en Calafell Poble directament com a manera de generar trànsit cap a aquest nucli i contribuir a la seva revitalització.

Al capítol de propostes del present document s'enumeren els llocs plantejats.

Paral·lelament, l'ajuntament de Calafell també ha realitzat altres dues propostes d'emplaçament, una per a la zona de Calafell i altra per a la de Segur. Ambdues propostes són vàlides. Com a única objecció als emplaçaments⁵, podria apuntar-se que la situada a Calafell es troba situada sota la línia elèctrica, per la qual cosa es pot preveure que no tingui una bona acollida entre els propietaris dels gossos.

A mena de llistat dels llocs suggerits, es detallen els següents:

⁵ Encara que sí que caldria revisar lleugerament els projectes, ja que els costos del mobiliari presentat són una mica elevats i, a més, no incorporen elements bàsics com una font, una tanca més alta i una doble porta per a evitar la fuga involuntària d'animals.

- Sector Cirerers
- Antic càmping de l'estació
- Solar davant de l'antiga Creu Roja
- Eixample de Barber
- Masia de la Sínia
- Parc del Vilarenc (2)
- Carrer Bòbila
- PPU Mirador del Castell
- Carrer Garrigues - Camp de futbol de Segur
- Carrer Equador
- Carrer Terral
- Carrer Costes de Garraf
- Carrer Joaquim Domènech Castell

A més, els dos emplaçaments suggerits des d'Urbanisme són:

- Carrers Gironès/Priorat
- Lluís Companys/Tajo

2.3. Animals i platges

Una reivindicació de molts posseïdors de gossos és la de poder portar-los a la platja a gaudir de la sorra i del mar. Actualment, l'ordenança municipal de Calafell sobre tinença d'animals, explícita al seu article 34 que està prohibida la circulació de gossos i animals per diversos espais públics, entre els quals s'inclouen les platges.

En paral·lel, des de fa anys, Calafell disposa de tres banderes blaves, una per cadascuna de les platges del seu territori. Aquestes banderes blaves són concedides per una entitat, l'ADEAC-FEE (Fundació per l'Educació Ambiental). En una consulta directa a la FEE, se'ns va apuntar la absoluta incompatibilitat entre l'obtenció dels distintius i la presència d'animals en temporada alta de bany. Així mateix, en el document que editen sobre criteris de concessió, es demana el compliment estricte de les normatives locals en restricció a l'accés d'animals. Per tant, el text de l'ordenança està plantejat per a facilitar la consecució de les diferents banderes blaves a Calafell.

Això no vol dir que els animals no puguin trepitjar les platges. Les restriccions afecten a la temporada alta -que és quan funciona la bandera-, de manera que la resta de l'any no hi hauria inconvenient en la presència de gossos a les platges, sense perdre la possibilitat de disposar de l'indubtable atracció que suposa el reconeixement a la qualitat de les mateixes.

2.4. Un municipi *dog friendly*

2.4.1. Què és ser *dog friendly*?

El concepte *pet friendly*, que encapçala el document, no és més que una extensió d'un altre que durant els darrers anys s'ha estès molt: *dog friendly*, que s'utilitza per a designar als espais, establiments i, fins i tot, ciutats, que consideren als gossos com a un element més de convivència i, per tant, els hi donen la benvinguda a través de mesures o condicions d'entorn favorables a la seva tinença. Als Estats Units es tracta d'un concepte força implantat a moltes grans ciutats. A Espanya cada vegada s'està estenent més el seu ús, tot i què la presència de marcs normatius molt restrictius juntament amb condicionants subjectius importants per part de molta gent ("els gossos embruten", per exemple, reforçat per comportaments certament incívics d'alguns propietaris) fan que encara quedi força camí per recórrer.

Quins criteris ha de complir un lloc per a ser *dog friendly*? Pel que fa a establiments, poden anar des de deixar entrar als gossos, com facilitar-li un bol d'aigua a l'entrada. O, fins i tot, donar-los quelcom específic per menjar. Però, quan parlem en termes de ciutat, els requisits són una mica més complexes.

En realitat, no hi ha un barem objectivable que determini quina ciutat és *dog friendly* i quina no. En tot cas, es considera que aquelles on es compleixin més condicions de les que detalla la següent llista, seran d'entorn més amable pels gossos.

- Nombre de cuidadors canins per habitant
- Nombre de restaurants *dog-friendly* per habitant
- Nombre d'hotels *dog-friendly* per habitant
- Nombre de grups de reunió de gossos per habitant
- Nombre de parcs canins per habitant

- Nombre de camins *dog-friendly* per habitant
- Major superfície mitjana dels habitatges
- Nombre de refugis per habitant
- Cost veterinari
- Nombre de veterinaris per habitant
- Nombre d'espectacles canins per habitant
- Cost assequible de la prima assegurança canina
- Bon clima

Alguns factors són clarament involuntaris -com ara el clima- i molts altres depenen estrictament de la iniciativa privada. Però, alguns d'ells sí que suposen la intervenció pública activa, com ara la creació de parcs canins o camins. O l'incentiu als establiments que admetin animals o que possibilitin als propietaris estar sense haver-lo de deixar a casa.

2.4.2. Certificacions *pet/dog friendly*

Encara que sembli sorprenent, no s'han detectat certificacions de caràcter oficial o semioficial que determinin que un lloc és *dog* (o *pet*) *friendly*. Ni a nivell estatal ni autonòmic. Tampoc a Estats Units, on el tema està molt més desenvolupat. Consultes amb la Generalitat han ratificat aquest fet.

Les úniques certificacions o distintius al respecte trobades -incloses fora d'Espanya- responen a iniciatives privades, normalment webs d'oci i turisme enfocades a persones que viatgen amb animals, de la mateixa manera que Tryp Advisor o Lonely Planet faciliten segells als establiments que compleixen determinades condicions. Algunes d'aquestes iniciatives privades detectades són les següents:

- Web Sr. Perro: atorga unes enganxines als establiments que es donen d'alta.
- Travelguau: distintiu de confiança *Dog Friendly*
- Smartdogfriendly.com: internacional, segell *Smart Dog Friendly*
- PetsCanStay.com: Canadà, Nord-Amèrica; atorga la distinció *Pets Can Stay*
- Fundació Bogotà Dogfriendly: certificats "Zona Obi aprovades" als espais que hi compleixen requisits *dog friendly*.

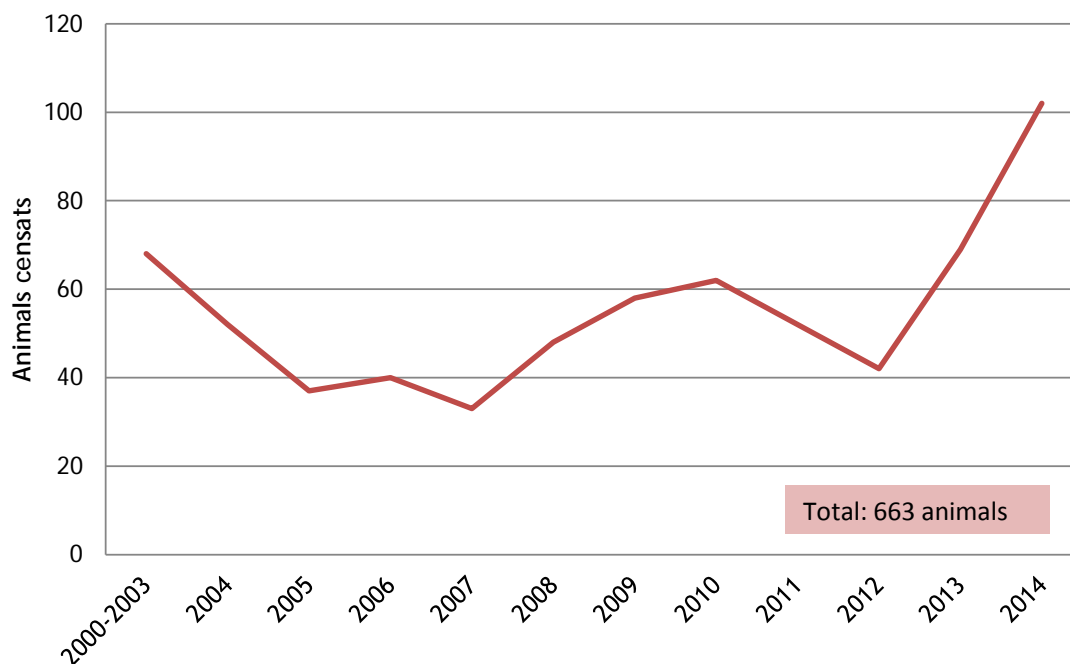
De totes aquestes, només les dues primeres tenen com a camp d'actuació el territori espanyol.

2.5. Cens d'animals domèstics

Una ciutat amable amb els animals domèstics no ho és només a través d'iniciatives que fomentin la seva circulació i estada, sinó també a través del compliment estricte de la part del marc normatiu tendent a protegir-los de comportaments abusius.

En aquest sentit, la primera mesura en aquest sentit és la de disposar d'un cens d'animals domèstics el més exhaustiu possible. Actualment, a Calafell hi ha censats uns 663 animals, una xifra sense dubte baixa atès el volum de població del municipi i la quantitat de mascotes que es veuen pel carrer.

Animals censats a Calafell, 2000-2014

En 2014, l'any amb més taxa de censos de tota la sèrie, la xifra a penes va superar els 100 casos. Aquesta evolució, d'acord amb els responsables tècnics municipals, es produeix sense la presència de campanyes de cap mena, ni d'incentiu ni punitives. Cal recordar que no tenir censada a una mascota pot arribar a sancions de 1.000 euros.

Però, per què és important incrementar el cens municipal d'animals domèstics? La manca d'identificació d'aquests provoca tota una sèrie d'efectes indesitjables pel que fa al seu tractament:

- Increment dels animals abandonats a les instal·lacions dels centres de recollida, com el de Calafell.
- Dificultat i fins i tot impossibilitat a vegades per a retornar els animals als seus propietaris en cas de pèrdua
- Manca de coneixement per part dels ajuntaments del nombre d'animals reals que tenen en els seus municipis.
- Impossibilitat de recuperar les despeses dels animals recollits als refugis municipals, abandonats o perduts.
- Impossibilitat de sanció als responsables dels abandonaments d'animals de companyia.
- Foment d'una tinença dels animals de companyia impulsiva i amb poques obligacions.

Per tant, sota aquest punt de vista, el cens es converteix en una eina molt important en la dignificació dels animals domèstics. Un primer pas per al seu foment a Calafell és l'entrada en vigor recent de l'eliminació de la taxa de registre, que passa de cinc euros a gratuïta.

2.6. Adopcions. El refugi d'acollida de Calafell.

Al Carrer de la Bassa Miquela, al polígon empresarial de Calafell, hi ha un petit refugi d'acollida als animals recollits a la via pública, on estan fins que són recuperats pels seus propietaris o traslladats a un altre refugi més gran on poden passar més temps.

Les funcions d'aquest refugi -com les dels altres del mateix tipus- és aportar un sostre i menjar als animals perduts o abandonats fins que es gestiona la seva sortida. Aquestes sortides poden ser diverses:

- Recollida per part de la persona propietària.
- Trasllat a un refugi més gran un cop transcorreguts els períodes estipulats.
- Adopció.
- Mort natural o eutanàsia per motius legalment establerts (malaltia greu, accident greu, comportament agressiu amb humans i altres animals, risc de contagi de malalties com la ràbia, etc.)

2.6.1. Adopcions

Al refugi de Calafell, l'alternativa de l'adopció es realitza de manera molt excepcional. Així, en 2015, només es van efectuar dos processos d'aquest tipus i no hi ha constància de casos als anys immediatament anteriors. Cal tenir en compte que la mitjana d'animals que entra cada any al refugi és de 163 casos, dels quals només la meitat són recuperats pels propietaris. La resta, es deriva a un altre refugi.

Per tant, sembla que hi hauria un cert recorregut si es fomentés una política activa d'adopcions. Cal tenir en compte que una adopció suposa que l'animal acaba en una llar on tindrà sempre millors condicions de vida que en un refugi, a més del fet de què passa a quedar regularitzat del tot.

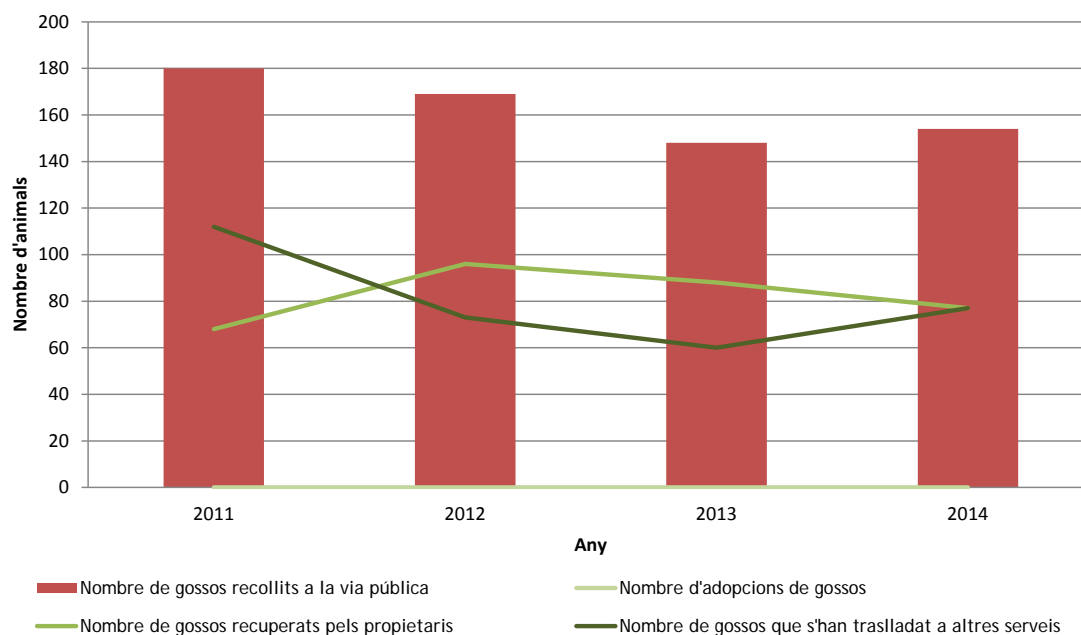
2.6.2. Gestió del refugi

Actualment, s'està desenvolupant un petit estudi que estudia els procediments de treball i els principals ítems del refugi del carrer de la Bassa Miquela. Aquest treball, que s'està realitzant a continuació d'un altre similar realitzat al refugi del Vendrell, pretén proposar algunes mesures específiques que millorin tant la seva gestió com una eventual coordinació amb altres refugis del seu entorn.

A grans trets, ens trobem davant d'unes instal·lacions cuidades però molt reduïdes, amb capacitat per només quatre animals alhora, la qual cosa obliga a mantenir una rotació elevada de traspàs amb el refugi de destinació final, sense excessiu marge logístic per a l'adopció, ja que aquesta necessita, lògicament, d'uns dies d'estada addicionals per part de l'animal. La limitació d'espai també fa que les recollides d'animals es limitin a la via pública, sense que els particulars tinguin l'opció de lliurar al refugi el seu animal voluntàriament.

Per tant, esdevé important saber com es pot millorar la gestió del refugi per tal d'aportar un millor servei sense disparar costos ni empitjorant les condicions dels animals que passen pel mateix.

Activitat principal del refugi de Calafell, 2011-2014

2.7. Gestió de colònies de gats

La gestió de gats de carrer passa pel control de les seves colònies. En aquest sentit, s'han identificat una sèrie de bones practiques al respecte:

- **Control de l'alimentació.** Cada vegada més municipis estan portant a terme mesures per a controlar l'alimentació dels gats de carrer. Aquesta mesura implica la creació de la figura de l'alimentador de colònies:
 - Requereix de carnet atorgat per l'ajuntament i passa a formar part d'un registre municipal.
 - Tenen zones assignades per alimentar als gats.
 - Només poden subministrar aliments secs.
 - Si els gats van a un recinte, tenen com a responsabilitat tenir-ho net.
 - En alguns llocs es requereix d'una formació prèvia.

Algunes localitats que disposen d'aquesta figura són El Vendrell, Tarragona, Reus, Valls, Torreveja, València o Ceuta.

- **Sistema CER de control de colònies.** El sistema CER (Captura-Esterilització-Retorn) està substituint en cada vegada més llocs a l'antic de captura i extermini.
 - Consisteix en capturar als gats d'una colònia, esterilitzar-los i tornar-los a deixar al carrer. Es considera que, a partir de l'esterilització del 70% d'animals la població d'una colònia queda estabilitzada.
 - Els avantatges del nou sistema són de tota índole.
 - El sistema d'extermini mai era definitiu, i acabava amb la mateixa colònia tornant a ocupar l'espai en funció dels recursos existents o bé amb una colònia veïna envaint l'espai deixat per l'eliminada.
 - Pot implicar un estalvi econòmic de prop del 50% respecte al sistema anterior.
 - Permet l'afluència de voluntaris, reticents en un sistema que implicava l'eliminació física dels gats. Per tant, es guanya en eficiència de captura.

Actualment, a Calafell s'aplica aquest mecanisme CER en el control de colònies.

3. Línies estratègiques i objectius

A partir de les línies analítiques i diagnòstiques anteriors, les propostes d'actuació per a la implementació d'un municipi més amable amb els animals domèstics podrien passar pels següents objectius generals:

- I. Millora en la gestió dels animals: modificar, ampliar o suprimir aquells procediments que siguin necessaris de cara a una millora de la gestió municipal dels animals domèstics existents a Calafell i, de retruc, en les seves condicions.
- II. Urbanisme i entorn adaptat a animals: habilitar espais aptes per al desenvolupament adequat dels animals domèstics -especialment dels gossos-.
- III. Comerç i restauració *pet friendly*: obrir un canal específic amb els comerciants i restauradors per a crear els condicionants que permetin atorgar a Calafell la imatge de municipi *pet friendly*.
- IV. Modificacions normatives: introduir canvis en l'ordenança municipal que facilitin la presència controlada d'animals a llocs on fins ara legalment estaven vetats.

4. Actuacions proposades

Les actuacions proposades són onze, estructurades en quatre blocs coincidents amb les línies estratègiques plantejades a l'apartat anterior:

Relació d'actuacions proposades

Bloc I	Millora en la gestió dels animals
Actuació I.a	Mesures per a incrementar el Cens municipal d'animals domèstics
Actuació I.b	Campanya sobre tinença responsable
Actuació I.c	Campanya de foment d'adopcions i acollides temporals
Actuació I.d	Suport on line a l'adopció: web i xarxes socials
Actuació I.e	Millora de la gestió del refugi
Actuació I.f	Introducció del carnet d'alimentador de gats.
Bloc II	Urbanisme i entorn adaptat als animals
Actuació II.a	Creació de dues zones d'esbarjo canines
Actuació II.b	Animals a les platges en temporada baixa
Bloc III	Comerç i restauració <i>pet friendly</i>
Actuació III.a	Obrir un canal de treball amb el comerç i la restauració procliu al concepte <i>pet friendly</i>
Actuació III.b	Creació d'una campanya amb distintiu de comerç local <i>pet friendly</i>
Bloc IV	Normativa
Actuació IV.a	Modificació de l'ordenança de tinença d'animals

Bloc I Millora en la gestió dels animals

Actuació 1.a Mesures per a incrementar el Cens municipal d'animals domèstics

Descripció El volum d'animals censats és molt baix. Per tant, esdevé fonamental incrementar el registre d'animals censats, amb la doble finalitat de dinamitzar les entrades i sortides del refugi, alhora que atorgant protecció als animals a través de la seva identificació.

Accions

1. Efectuar campanyes periòdiques de detecció d'animals no censats mitjançant la policia. Els animals detectats i no censats tindrien uns dies determinats per regularitzar la seva situació abans d'incòrrer en sanció.
2. Complementar les campanyes anteriors en el temps amb actuacions d'incentiu, com ara establir un preu rebaixat concertat amb els veterinaris per la col·locació de xips, amb la condició de censar l'animal immediatament, durant un temps determinat de campanya. A més, podria establir-se una distinció de casos, on si el registre al Cens és voluntari, s'aplicaria la rebaixa. Si va a través de detecció policial, no tindria dret al descompte, per exemple.

Temporalitat Immediata

Avaluació Nombre d'animals censats anualment.

Nivell de cost Baix/Moderat

Actuació I.b Campanya sobre tinença responsable

Descripció	Encara avui es fan una gran quantitat d'abandonaments d'animals. Només la meitat de casos recollits responen a gossos perduts, posteriorment recuperats pels seus propietaris. Cal conscienciar a tots els tenidors d'animals sobre la responsabilitat que això comporta.
Accions	<ol style="list-style-type: none">1. Efectuar campanyes de conscienciació positiva, mostrant els avantatges d'una tinença responsable, alhora que desincentivant a aquelles persones que compren o adopten animals de manera impulsiva.2. En paral·lel, realitzar una campanya de sancions exemplaritzants als casos detectats més greus de tinença irresponsable.3. Realització de cursos bàsics gratuïts sobre tinença responsable de mascotes.
Temporalitat	Immediata. Pot realitzar-se de manera coordinada amb la campanya pro censal.
Avaluació	Realització de la campanya. Sancions imposades.
Nivell de cost	Baix/Moderat

Actuació I.c **Campanya de foment d'adopcions i acollides temporals**

Descripció	Actualment, el nivell d'adopcions d'animals al refugi de Calafell és pràcticament nul. Una adopció suposa que l'animal acaba en una llar on tindrà sempre millors condicions de vida que en un refugi, a més del fet de que passa a quedar regularitzat del tot.
Accions	1. Realització d'una campanya en tots els mitjans locals, públics i municipals, que fomenti l'adopció i l'acollida de gossos del refugi local.
Temporalitat	Immediata. Pot realitzar-se de manera coordinada amb la campanya pro censal.
Avaluació	Realització de la campanya.
Nivell de cost	Baix/ Moderat

Actuació I.d Suport on line a l'adopció: web i xarxes socials	
Descripció	La pràctica totalitat de refugis disposen de pàgines web -en millors o pitjors condicions- per a afavorir els processos d'adopció, acollida i cessió. El Vendrell només tenia un Facebook difícil de trobar i actualment en desús.
Accions	<p>1. Activació d'un web municipal del refugi, que permeti mostrar fàcilment els animals en adopció i, a la vegada, els mecanismes de contacte per a iniciar el procediment d'adopció i d'acollida. Aquest web ha de disposar com a mínim dels següents requeriments:</p> <ul style="list-style-type: none">a. Visualització dels animals en situació d'adopció, amb fitxa detallada.b. Distinció dels casos especials/urgentsc. Possibilitat de contacte personalitzat per a iniciar processos d'adopció de cada animal. <p>2. En paral·lel al web, activar una pàgina de Facebook del refugi destinada a l'adopció, així com obrir altres xarxes socials massives (Twitter, Instagram...). Aquesta mesura pot fer-se immediatament, sense que vagi en detriment de la creació del web plantejat al punt 1.</p>
Temporalitat	Immediata pel que fa a les xarxes socials. Curt termini pel que fa al web.
Avaluació	Creació del web. Reactivació de la pàgina de Facebook.
Nivell de cost	Baix/Moderat

Actuació I.e Millora de la gestió del refugi

Descripció	Tot i tractar-se d'un refugi net i amb unes gàbies materialment molt correctes, el seu petit dimensionat condiciona uns procediments i una estructura producte de la manca d'economies d'escala.
Accions	<ol style="list-style-type: none">1. Estudiar els procediments seguits, els costos i les condicions materials del refugi per tal d'aportar mesures que facin més eficaç i eficient la seva gestió.2. Estudiar les possibilitats de treballar en xarxa amb altres refugis de l'entorn per tal de crear economies d'escala en la mesura del raonable.3. Implementació de les mesures aprovades als punts anteriors.
Temporalitat	Curt/mig termini.
Avaluació	Realització de l'estudi del refugi. Mesures implementades.
Nivell de cost	Moderat

Actuació I.f Introducció del carnet d'alimentador de gats.

Descripció	El control de colònies de gats té dues branques principals: les campanyes d'esterilització i la regulació de la seva alimentació en el carrer. Calafell ja desenvolupa campanyes d'esterilització amb el sistema CER, però encara no hi ha control en l'alimentació dels gats de carrer.
Accions	<ol style="list-style-type: none">1. Creació d'un carnet específic atorgat per l'ajuntament i d'un registre municipal de les persones autoritzades.2. Distribució del territori en zones assignades a cada alimentador.3. Creació d'un reglament d'obligacions i drets de les persones autoritzades a alimentar als gats.4. Establiment d'un curs previ de formació a les persones que vagin a estar autoritzades.
Temporalitat	Curt/mig termini.
Avaluació	Creació de la figura d'alimentador de gats i funcionament operatiu del programa.
Nivell de cost	Baix.

Bloc II. Urbanisme i entorn adaptat als animals

Actuació II.a Creació de dues zones d'esbarjo canines

Descripció

Les àrees d'esbarjo canines o correccans permeten als animals socialitzar-se i realitzar exercici en un entorn controlat i destinat fonamentalment a ells. D'un temps a aquesta part, han proliferat en molts municipis catalans, amb un gran èxit d'ús en tots els casos.

Accions

1. Creació d'una àrea d'esbarjo canina a la zona de Calafell, que doni servei als ciutadans dels nuclis del Poble, Platja i adjacents.
2. Creació d'una segona àrea d'esbarjo canina a Segur de Calafell.
3. Establir un procés de participació per a la determinació de les característiques principals dels parcs, i comptar amb un paper actiu per part dels propietaris de gossos i de les associacions animalistes.
4. Aquestes àrees haurien de tenir unes especificacions mínimes recomanades: obstacles, font pels animals, ombra, tanca d'alçada mínima de metre i mig, i doble porta de seguretat anti-fugues.

Temporalitat

Curt termini.

Avaluació

Creació de les àrees d'esbarjo.

Nivell de cost

Moderat.

Actuació II.b Animals a les platges en temporada baixa

Descripció

L'article 34 de l'ordenança municipal sobre tinença d'animals prohibeix expressament la circulació o permanència d'animals a les platges. Aquesta prohibició és concordant amb la impossibilitat d'obtenir la bandera blava a les platges en llocs on es tolera la seva presència en temporada de bany.

Accions

1. Aixecar la prohibició expressa de circulació o permanència d'animals a les platges del municipi en temporada baixa.
 - a. Modificar el redactat existent pel següent: "Queda prohibida la circulació o permanència de gossos i altres animals a les piscines públiques, parcs infantils i zones de jocs. Per la seva banda, les autoritats o les ordenances municipals determinaran els punts i les hores en què podran circular i romandre els gossos a les platges i llocs públics de bany del terme municipal."

Temporalitat

Immediata.

Avaluació

Modificació de l'ordenança

Nivell de cost

Pràcticament nul.

Bloc III. Comerç i restauració *pet friendly*

Actuació III.a Obrir un canal de treball amb el comerç i la restauració procliu al concepte *pet friendly*

Descripció	Potser la part més visible del concepte <i>pet friendly</i> és la que afecta al comerç i la restauració. Per això, és fonamental desenvolupar actuacions al respecte, tot tenint en compte al teixit comercial del municipi.
Accions	<ol style="list-style-type: none">1. Establir un grup de treball conjunt entre l'ajuntament i els comerciants i restauradors - especialment aquells favorables al concepte <i>pet friendly</i>, tot i deixant la porta oberta a la resta per a iniciar propostes dirigides a la seva visualització a Calafell.2. Establir una agenda de treball, amb l'horitzó estival per davant.
Temporalitat	Immediatament.
Avaluació	Creació i funcionament del grup de treball.
Nivell de cost	Pràcticament nul.

Creació d'una campanya amb Actuació III.b distintiu de comerç local *pet friendly*

Descripció L'absència de distintius de marca oficials fa que tingui total sentit plantejar un de local, que a més, permetria aportar elements de publicitat i comunicació positius al municipi de cara a l'exterior.

Accions

1. Creació d'un distintiu "Calafell Comerç Pet Friendly" o "Animals Benvinguts a Calafell", per exemple, per a aquells establiments que permetin el seu accés o facilitin la seva estada als propietaris d'animals.
2. Realització d'una campanya de promoció del municipi com a *pet friendly*, amb la col·laboració (i aparició) dels establiments que se sumin a la iniciativa.
3. Creació d'un espai web i en xarxes socials de promoció del municipi com a *pet friendly*, i del comerç adscrit.

Temporalitat Curt termini.

Avaluació Realització de campanya. Obtenció del distintiu.

Nivell de cost Baix/Moderat

Bloc IV Normativa

Actuació IV.a Modificació de l'ordenança de tinença d'animals

Descripció

Moltes de les propostes anteriors suposen la necessitat d'alterar el redactat de l'ordenança sobre tinença d'animals, actualment molt restrictiva sobretot en aspectes de presència d'animals en llocs públics.

Accions

Modificació del redactat de l'ordenança sobre tinença d'animals. Com a mínim, hauria d'incorporar els següents ítems:

- a. Incorporació de la figura dels espais d'esbarjo canins.
- b. Explicitació de la possibilitat de que els animals hi estiguin a la platja. D'aquesta manera, s'obre la porta a la presència d'animals domèstics en temporada baixa (veure actuació II.b)
- c. Possibilitat de que els establiments de restauració recreativa admetin animals a voluntat del propietari, d'acord amb l'exemple que aporta la ciutat de Barcelona.
- d. Explicitació del foment de l'adopció de gossos al municipi.
- e. Introducció de la figura d'alimentador de gats i reglamentació.
- g. Etc.

Temporalitat Curt/mitjà termini

Avaluació Aprovació de la modificació d'ordenança.

Nivell de cost Baix.

